

Tijdschrift voor Numismatiek

EUROPEES GENOOTSCHAP VOOR MUNT- & PENNINGKUNDE

VOL. XXV

Maandelijks tijdschrift

Nr. 12 1975

Verantw. uitgever & redactie : VAN KEYMEULEN A.
Jules Lootenslaan 33, 9620 ZOTTEGEM

Bijdrage : Beschermend lid : 375 fr.
Lid : 250 fr. — Buitenland : 275 fr. te storten bij
LE MAIRE, P., de Broquevillelaan 53, bus 12, 1200 Brussel of
op P.C.R. 000-0846038-04 van het E.G.M.P. te Brussel of
via de afdelingen

EDITORIAAL

Met dit nummer eindigt de derde jaargang van het Tijdschrift voor Numismatiek. Dit jaar brachten wij onze lezers ongeveer tweehonderd bladzijden redactionele tekst. Het budget van het Genootschap laat spijtig genoeg geen groter aantal toe. Onze vereniging leeft uitsluitend van de bijdragen van haar leden en geniet geen enkele subsidie. Indien zij er desondanks in slaagt twee tijdschriften — een Nederlandstalig en een Franstalig — uit te geven die samen vierhonderd bladzijden redactionele tekst bevatten, dan is dit vooral te danken aan al degenen die onbaatzuchtig meewerken aan de uitbouw van het Genootschap. Alleen reeds de kosten voor het drukken en het verzenden van deze tijdschriften nemen bijna het geheel van de inkomsten in beslag.

Dit jaar publiceerden wij, in het raam van het 25-jarig bestaan, de ledenlijst en de statuten van het Genootschap. Daarvoor diende echter een gedeelte van de plaatsruimte opgeofferd te worden die oorspronkelijk voorzien was voor muntstudiën.

Tijdens de vergadering van 27 november 1975 heeft, op verzoek van de verantwoordelijken voor de twee tijdschriften, de Beheerraad deze kwestie onderzocht. De aanwezige leden sloten zich unaniem aan bij het voorstel van de verantwoordelijken om de periodiciteit van de tijd-

schriften te wijzigen. Bijgevolg werd besloten dat de tijdschriften voortaan tweemaandelijks zullen zijn en dat ieder nummer 32 of 36 bladzijden zal bevatten, de publiciteitsbladzijden niet meegerekend. Aldus blijft het aantal bladzijden van een jaargang op 200 behouden en zal er voor basisartikelen of muntstudiën meer plaats ter beschikking zijn.

In de loop van de maand februari 1976 verschijnt dan de eerste aflevering volgens deze nieuwe formule; zij zal de vermelding « januari-februari » dragen.

DE VIERING VAN HET 25-JARIG BESTAAN VAN HET GENOOTSCHAP

Op 7 en 8 november 1975 werd te Antwerpen het 25-jarig bestaan van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde gevierd. Naar aanleiding van deze viering vond in de gebouwen van de Kredietbank N.V. een numismatische tentoonstelling plaats. Volgende thema's werden op een zeer aantrekkelijke en bevattelijke manier voorgesteld:

Het antieke Griekenland — Koninklijke beeldenaars — Oorsprong van het Romeinse muntwezen — Het Romeinse keizerrijk — Byzantijnse munten — De Brabantse munten tot 1794 — Koninkrijk der Nederlanden (1815-1830) — Onafhankelijk België 1830 tot heden — Vlaanderen — Het Prinsbisdom Luik — Reckheim — Frankrijk van Karel de Grote tot Napoleon — Frankrijk sinds 1815 — De munten in Duitsland vóór 1871 — De munten in Duitsland na 1871 — De Belgische bankbiljetten — De assignaten — Belegingsmunten van Antwerpen 1814 — De medailles van het beleg van Namen — Noodmunten van Gent — De geschiedenis van de stuiver — Een blik op de Engelse numismatiek — Judea — Toonkast gewijd aan valse munten — Levensgebeurtenissen herdacht in medailles of penningen — De medaille — Niet-conventionele munting — De cartografie in de numismatiek — Zweedse plaatmunt — Brugse gilde- en weldadigheidspenningen — Landbouw, handel en nijverheid op papiergeld — Het einde van de Duitse inflatie — Munten in onze gewesten van het jaar 500 tot heden.

Op zaterdag 8 november werd een buitengewone vergadering gehouden. De heer P. De Baeck, voorzitter, heette de talrijke aanwezigen welkom en sprak de vergadering als volgt toe:

« Het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde viert hoogtij!

Gedurende 25 jaar, wat een afgelegde weg; ik laat nochtans aan anderen het genoegen U de bijzondere mijlpalen van zijn uitbreiding aan te duiden.

Ik wil U alleen in enkele woorden herinneren aan zijn stichters en ook, onderzoeken of wij aan het programma dat zij zich opgelegd hadden, trouw gebleven zijn.

Het was op 8 maart 1950 — na enkele weken briefwisseling — dat zeven numismaten te Brussel bijeenkwamen; zij waren van oordeel dat hun muntenverzameling meer dan een gewone hobby was en dat het wenselijk was de wetenschappelijke, artistieke, historische en economische aspecten van de Munt door de eeuwen heen beter te doen kennen.

Wij hebben er enkele al verloren maar zijn gelukkig in ons midden de HH. Herssens, Ghijselinck, de Martelaere nog te tellen. Laten wij, in stilte, de nagedachtenis eren van de Heer Vanden Brande, medestichter en van Eerwaarde Heer De Potter, erevoorzitter van het genootschap sinds 26 september 1950.

Hun doel beoogde het vormen van een genootschap — ik zou durven zeggen een vriendenkring — die zich met Numismatiek zou bezig houden en ik durf in Uw aller naam verklaren dat wij aan de zending, welke zij ons overleverden niet te kort zijn gekomen.

Gedurende deze 25 jaren is er geen belangrijk geschil opgerezen, noch tussen de afdelingen noch tussen de leden en in een land waar de achterevolgende regeringen bestaan uit een wetenschappelijke samenhang op politiek en taal gebied, mogen wij zulks als eer echt sukses beschouwen.

Op de vergaderingen van onze 17 afdelingen worden wij steeds als vriend en numismaat ontvangen. Het « Genootschap » heeft dus zijn naam goed verdiend.

Hebben wij op numismatisch gebied geen verwijt verdiend? Zonder ons tot een volledig negatief antwoord te wagen — wie heeft nooit enkele lichte zonden begaan — menen wij veel klippen vermeden te hebben en veel gevaarlijke omstandigheden overbrugd te hebben.

Enkelen verwijten ons teveel « ruilvergaderingen » te houden, die in feite, kleine plaatselijke muntbeurzen zijn en aldus te veel aan mercantilisme toe te geven. Wij antwoorden hen eenvoudig dat een groot aantal leden « verzamelaars » zijn en nog geen « numismaten » en dat onze vergaderingen veel van hun aantrekkelijkheid zouden verliezen als de hoop niet bestond ter die gelegenheid « het aan de verzameling ontbrekende stuk » te ontdekken.

Anderen integendeel, maken gewag van een te groot belang aan de historische, economische of wetenschappelijke aspecten van de Munt toegewijd en beschouwen als onnuttig de hieraan voorbehouden vergaderingen. Hierop antwoorden wij dat een « echte » verzamelaar zich niet mag tevreden stellen met het ophopen van muntstukken maar zijn kennissen moet proberen uit te breiden, als bewijs het sukses in Brussel en Antwerpen tegengekomen door de vergaderingen « zonder ruilaanbiedingen ».

Wij denken dus, Mevrouwen, Mijne Heren, dat het saldo batig is en verheugen ons hierover want, zoals wij het in het begin gezegd hebben, is de Numismatiek voor ons allen, meer dan een gewone hobby.

Wij spreken dus af tot binnen 25 jaren! ».

Achtereenvolgens verleende de voorzitter het woord aan de heren J. Jadot en A. Van Keymeulen, respectievelijk voorzitter van de Société Royale de Numismatique de Belgique — Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek en van de Cercle d'Études Numismatiques, die de gelukwensen van hun vereniging betuigden.

Vervolgens hield de heer M. Colaert, ondervoorzitter, een lezing over de penningen die door het Genootschap uitgegeven zijn en waarvan een gedetailleerde catalogus zal verschijnen in het volgend nummer van het *Tijdschrift voor Numismatiek*.

Tenslotte gaf de heer J. Mertens aan de aanwezigen een overzicht van de activiteiten van het Genootschap verwezenlijkt gedurende die 25 jaar. Hij bracht tevens in naam van al de leden hulde aan erevoorzitter W. Herssens en aan voorzitter P. De Baeck.

Een bezoek aan de numismatische tentoonstelling besloot deze buitengewone vergadering.

STATUTEN VAN HET EUROPEES GENOOTSCHAP VOOR MUNT- EN PENNINGKUNDE ⁽¹⁾

HOOFDSTUK 1 : BENAMING, ZETEL, VOORWERP

Art. I

De vereniging beheerd door deze statuten neemt als benaming « Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde », en in het Frans « Alliance Numismatique Européenne ».

Art. II

De vereniging zal er zich op toelagen, steeds met een hoog intellectueel niveau, de numismatiek te vulgariseren in de breedste lagen van de bevolking, de jongeren aan te trekken tot de studie van deze

(1) De statuten van het Genootschap werden opgesteld tijdens de Algemene Vergadering van 9 oktober 1966 en werden gepubliceerd in het *Bulletin-Tijdschrift* van juli-augustus 1967. Dit nummer is thans niet meer voorradig. Talrijke leden zijn pas tot het Genootschap toegetreden na deze publikatiedatum. Naar aanleiding van het 25-jarig bestaan van de vereniging, menen wij dat een nieuwe publikatie van de statuten wel aangewezen is.

wetenschap en een doorlopend contact tot stand te brengen tussen de oudere numismaten en de beginnelingen.

Onder andere doelmiddelen zal de vereniging beschikken over een maandblad dat artikels in alle talen mag publiceren, plaatselijke afdelingen, een bibliotheek, tentoonstellingen, het uitgeven van numismatische werken.

Art. III

De zetel van de vereniging is gevestigd te Antwerpen, voorstad inbegrepen. Deze zetel kan naar gelijk welke plaats in België of een ander land overgeplaatst worden en dit op de eenvoudige beslissing van de beheerraad. Deze beslissing moet op de eerstvolgende algemene vergadering bekrachtigd worden.

HOOFDSTUK 2 : LEDEN, TOETREDING, ONTSLAG

Art. IV

De vereniging mag bestaan uit ereleden, beschermende leden en leden, ten minste drie in getal. De ereleden worden gekozen onder de personaliteiten die aan de vereniging uitzonderlijke diensten beezen hebben of zouden kunnen bewijzen.

Art. V

De beheerraad spreekt zich uit, bij meerderheid der aanwezige leden, over de toetreding der ereleden.

Art. VI

De beheerraad mag de uitsluiting voorstellen van elk lid voor niet naleving van de statuten of voor ernstige redenen, na belanghebbende door een aangetekend schrijven verzocht te hebben, zich te rechtvaardigen. De uitsluiting zal alleen dan bevestigd worden als zij gesteund wordt door de algemene vergadering die zal beraadslagen volgens art. 12.

Art. VII

Het lid dat zijn bijdrage niet betaalt, wordt aanzien als ontslaggevend.

Art. VIII

- De geldelijke inkomsten van de vereniging worden verzekerd door
1. de bijdragen van de leden. Het bedrag van het lidgeld voor elke categorie der leden wordt ieder jaar bepaald door de algemene vergadering op voorstel van de beheerraad. Het lidgeld mag niet hoger zijn dan 500 Belgische franken.
 2. toelagen, vrijgevigheiden, vergoedingen in speciën of in natura, alsook eventueel, door giften en nalatenschappen.

HOOFDSTUK 3 : ALGEMENE VERGADERINGEN

Art. IX

De algemene vergadering bestaat uit alle leden. De ereleden mogen deelnemen aan de vergaderingen, hebben raadplegende stem doch mogen aan de stemmingen geen deelnemen.

Art. X

Bij oproep van de beheerraad vergaderen de leden, elk jaar, in gewone algemene vergadering. De oproepingen geschieden langs het maandblad of, bij het niet verschijnen hiervan, door een schrijven, ten minste één maand voor de vergadering gepost.

Art. XI

Bijzondere algemene vergaderingen moeten altijd opgeroepen worden op aanvraag van de beheerraad of op een schriftelijke aanvraag getekend door tenminste een vijfde der leden.

Art. XII

De algemene vergadering kan geen beslissing treffen met betrekking tot de wijziging van de statuten, de vrijwillige ontbinding van de vereniging of de uitsluiting van een lid, dan wanneer dit onderwerp op duidelijke manier op de dagorde voorkomt en alleenlijk dan wanneer de beslissing gestemd werd door ten minste twee derden van de geldig uitgebrachte stemmen.

Art. XIII

De beslissingen van de algemene vergaderingen der leden worden aan deze laatsten ter kennis gebracht door een proces-verbaal in het maandblad of bij niet verschijnen hiervan, door toezending van dit laatste in de eerste veertien dagen volgend op de datum van de vergadering.

HOOFDSTUK 4 : ADMINISTRATIE, DAGELIJKS BEHEER.

Art. XIV

De vereniging wordt beheerd door een beheerraad. De voorzitters van de lokale afdelingen, erkend door de algemene vergadering zijn met vol recht leden van de beheerraad. In geval van beletsel mogen zij hun volmachten schriftelijk overdragen aan een lid van hun afdeling om deel te nemen aan een vergadering van de beheerraad.

Deze omvat daarbij minstens vier aanvullende leden gekozen door de algemene vergadering. Wanneer een mandaat van beheerder, gekozen door de algemene vergadering, vrijkomt, mag de raad in zijn vervanging voorzien tot de eerstvolgende algemene vergadering.

De mandaten van beheerder, gekozen door de algemene vergadering, worden toegekend voor twee jaar en zijn hernieuwbaar.

De functie van lid van de beheerraad wordt niet vergoed.

Art. XV

De beheerraad kiest tussen zijn leden een voorzitter, één of meerdere ondervoorzitters, een algemeen secretaris en eventueel een schatbewaarder, een adjunct-secretaris, een bibliothecaris en een opsteller van het maandblad.

Hij mag zekere opdrachten toevertrouwen aan leden welke, al dan niet, deel uitmaken van de beheerraad.

Hij mag in zijn schoot een bestuurraad oprichten en bepalen welke machten hij hieraan overmaakt.

Art. XVI

De beheerraad heeft de meest uitgebreide macht wat betreft het beheer van de fondsen en het verdedigen van de morele en materiële belangen van de vereniging. Hij heeft in zijn bevoegdheid al wat niet uitdrukkelijk bepaald werd door de statuten of door de wet op de algemene vergadering.

Hij bepaalt de voorwaarden tot aansluiting van vreemde kringen.

Art. XVII

De beheerraad vergadert zo dikwijls als de belangen van de vereniging zulks vereisen en tenminste éénmaal per jaar. De beheerraad kan alleen dan geldig beraadslagen als er ten minste de helft der beheerders persoonlijk tegenwoordig zijn.

HOOFDSTUK 5 : SOCIAAL DIENSTJAAR, RAPPORTEN EN JAARLIJKSE AFREKENINGEN, BUDGET.

Art. XVIII

Het dienstjaar begint op 1 januari en eindigt op 31 december

Art. XIX

Ieder jaar worden twee commissaris-verificateurs door de algemene vergadering aangeduid om de boekhouding van het Genootschap na te gaan.

Zij brengen verslag uit op de algemene vergadering. De beheerraad is gehouden aan alle leden, één maand voor de algemene vergadering, de balans van ontvangsten en uitgaven van het afgesloten dienstjaar te laten geworden.

HOOFDSTUK 6 : DE AFDELINGEN

Art. XX

De leden kunnen zich in afdelingen groeperen ; deze kunnen er toe bijdragen nieuwe leden aan te werven en het lidgeld in te zamelen. Hoewel zij genieten van zelfbeheer voor de plaatselijke inrichting, hebben zij geen persoonlijkheid, onderscheiden van deze van het Genootschap. Zij mogen zich in geen geval in de plaats van de beheerraad stellen voor beslissingen welke buiten het kader van de plaatselijke activiteit zouden vallen. Een afdeling wordt belast met de inrichting van de jaarlijkse algemene vergadering.

HOOFDSTUK 7 : ONTBINDING, LIKWIDATIE.

Art. XXI

De buitengewone vergadering die overeenkomstig art. 12 de ontbinding uitspreekt, benoemt één of meerdere likwideerders en bepaalt hun bevoegdheden. In geval van ontbinding komt het tegoeed van de vereniging ten bate aan liefdadige werken met nationaal karakter en zonder enige politieke kleur.

Art. XXII

De wetsbepalingen van 27 juni 1921 zijn toepasselijk op al de gevallen die niet voorzien zijn in de huidige statuten.

PENNINGPLAAT «DE TRIOMF VAN DE ARMOEDE»

Het Penningkabinet van de Koninklijke Bibliotheek Albert I te Brussel verwierf onlangs volgende penningplaat getiteld «De triomf van de armoede» :

INOPIA / VMI / TIM Een vierwielige wagen uit vlechtwerk, waarop de Armoede zit met twee vrouwen, wordt naar rechts getrokken door twee ezels ; hij wordt links vergezeld door de Nederigheid en de Vrees, rechts door een man. Op de achtergrond een heuvellandschap met gebouwen.

Onbekend atelier, 16de eeuw, gegoten brons, 66 mm × 126 mm.

Deze penningplaat behoort tot een reeks die de triomfen voorstelt van de Rechtvaardigheid, de Zotheid, de Godsdienst, de Nederigheid en de Rijkdom. Het Penningkabinet bezat reeds een exemplaar van de laatste drie triomfen.

De penningplaat is uitzonderlijk goed bewaard, wat een bijzonder merkwaardig verschijnsel is voor deze kleine laagverheven reliëfs die over het algemeen voor meubelversiering bestemd waren. Op grond van de stijl en het metaal kan de medaille toegeschreven worden aan een kunstenaar uit de Nederlanden uit de tweede helft van de 16de eeuw.

Bibliografie : E. MOLINIER, *Les plaquettes de la Renaissance*, Parijs, 1886, blz. 150, nr. 664 ; SEYMOUR DE RICCI, *Reliefs and plaquettes of the Gustave Dreyfus collection*, Oxford, 1931, blz. 280, nr. 429.

(Met toelating overgenomen uit het *Bulletin van de Koninklijke Bibliotheek*, XIX, 1975, blz. 55-46).

EEN ZEER ZELDZAAM BELGISCH ERETEKEN

Het Penningkabinet verwierf onlangs een zeldzaam, zonet het zeldzaamste, Belgisch ereteken, de *gouden Eremedaille van het Gevangenisbeheer*, ingesteld bij art. 69 van het Reglement voor de ambtenaren en bedienden van de gevangenen, goedgekeurd bij K.B. van 10 maart 1857 en overgenomen in het nieuw Algemeen reglement van de gevangenen, goedgekeurd bij K.B. van 30 september 1905. De weinige, tot nu toe bekende, exemplaren van de Eremedaille van het Gevangenisbeheer zijn alle in zilver, het door het Penningkabinet verworven exemplaar is het enige bekende in goud. De medaille heeft een diameter van 28,5 mm en is getopt door een muurkroon van 11 mm hoog waarin de ring voor het lint gemonteerd is. De voorzijde van de medaille is identiek aan die van de medaille voor

dadens van moed, toewijding en menslievendheid, gebruikt in de korte periode 1866-1867 vóór de stichting van het Burgerlijk Ereteken in 1867; zij vertoont het portret van koning Leopold II naar links waarrond de legende LEOPOLD II ROI DES BELGES; onder de halsafsnode, de naam van de graveur P. HART. Het veld van de keerzijde vertoont bovenaan een kleine, platliggende eikenkroon waaronder de gegraveerde naam van de begunstigde C. DE VISSCHER evenals de datum van de verlening 28 JUNI 1878. Het omschrift luidt ZELE COURAGE DEVOUEMENT / ADMINISTRATION DES PRISONS. Het lint is 30 mm breed, heeft een centrale zwarte baan van 12 mm breed met aan beide kanten een gele band van 5 mm, terwijl de rode rand 4 mm meet. De begunstigde, Charles De Visscher, was toegevoegd arts aan de celgevangenis te Gent en werd, samen met de directeur, de geneesheer, een bewaker van 1e klas en de aalmoezenier, onderscheiden met de gouden medaille voor zijn dienstijver en toewijding betoond bij gelegenheid van een ziekteëpidemie die de gevangenis teisterde.

Bibliografie : Henri QUINOT, *Une décoration peu connue*, in *Revue belge de numismatique*, 98, 1952, blz. 123-127, geïll. Verbeterd en aangevuld in Henri QUINOT, *Recueil illustré des ordres de chevalerie et décorations belges de 1830 à 1963*, 5e uitgave, Brussel, 1964, blz. 186-191, pl. 6.
Le Moniteur Belge van donderdag 18 juli 1878, blz. 2278.

IVO SUETENS

(Met toelating overgenomen uit het *Bulletin van de Koninklijke Bibliotheek*, XVII, 1973, blz. 104-105.)

VIJFJAARLIJKSE INTERNATIONALE NUMISMATISCHE DAGEN BRUSSEL 27 EN 28 MAART 1976.

In april 1971 richtten de « Numismates de Bruxelles » in het Rogier Centrum te Brussel de Eerste Internationale Numismatische Dagen in. Deze manifestatie kende een onverhoopt succes en de talrijke buitenlandse deelnemers waren het unaniem eens dat zij wellicht de belangrijkste was die ooit in Europa plaats gevonden had. Sommigen voegden er aan toe dat zij zelfs in Amerika nooit iets dergelijks meegemaakt hadden. De Eerste Internationale Numismatische Dagen overtroffen inderdaad alle voorgaande binnen- en buitenlandse ruilbeurzen wat deelnemers, bezoekers en belangstellenden aangaat zo op kwalitatief als op kwantitatief vlak.

De organisatie berustte bij de « Numismates de Bruxelles », afdeling van het Europees Genootschap, die er spijtig genoeg niet kon aan denken om deze manifestatie jaarlijks te laten plaatsvinden. De verscheidenheid van de op zich te nemen taken enerzijds en de financiële verantwoordelijkheden anderzijds stelden te grote eisen aan de afdeling alléén. De Syndikale Kamer van Munthandelaars van België stelde daarom voor aan de beheerraad van de « Numismates de Bruxelles » om in de toekomst dergelijke numismatische dagen opnieuw en samen te organiseren. Al spoedig kwam men tot een akkoord.

Aldus rees de idee om die numismatische dagen een periodiek karakter te geven. Om nog meer luister bij te zetten en de organisatie volledig op punt te kunnen stellen werd besloten de ruilbeurzen voortaan om de 5 jaar in te richten. Vandaar dan ook dat deze ma-

nifestatie aangekondigd wordt als « Vijfjaarlijkse Internationale Numismatische Dagen ».

De komende numismatische dagen zullen op 27 en 28 maart 1976 gehouden worden in het Rogier Centrum te Brussel, dat niet alleen een goede ligging geniet maar tevens alle mogelijke faciliteiten biedt voor een dergelijke manifestatie.

Het overstelpend succes van de Eerste Internationale Numismatische Dagen in 1971 was echter oorzaak van een paar tekortkomingen waarvoor men bezwaarlijk de organisatoren verantwoordelijk kon stellen. Ondanks een oppervlakte van 820 m² bleek de zaal te klein; het voorziene aantal van 180 tafels moest tot 220 eenheden opgedreven worden zodat de wandelruimte tussen de tafels te klein werd voor de massa bezoekers.

De inrichters hebben niets onverlet gelaten om voortaan deze risico's uit de weg te gaan: de weerhouden zaal zal driemaal zo ruim zijn als de vorige (2400 m²) terwijl niet minder dan 424 tafels voorzien zijn, wat het dubbele is van vorige keer.

Het ligt in de bedoeling van de organisatoren zoveel mogelijk belangrijke buitenlandse deelneming aan te trekken, ook uit de Oostlanden om aldus de manifestatie een universeel karakter te geven. Op die manier hoopt men dat de bezoekers prachtige zaken zullen te bewonderen krijgen die op gewone numismatische dagen niet getoond worden.

Maar de inrichters hebben ook de gewone verzamelaars niet over het hoofd gezien: in feite zullen twee afdelingen bestaan, namelijk deze voor de gevestigde beroepsnumismaten en deze voor de amateurverzamelaars. Deze laatste, de Belgische of buitenlandse leden van het Europees Genootschap, zullen over ongeveer een derde van de voorziene tafels kunnen beschikken.

Het hoeft geenszins herhaald te worden dat een dergelijke organisatie ook belangrijke onkosten meebrengt. Men denke maar aan de huur van de zaal, de publiciteit die moet gevoerd worden, de inrichting van de zaal, de huur van tafels en stoelen, het aanpassen van verlichtingsmogelijkheden, de verzekeringen, enz. In 1971 bedroeg de huurprijs van een tafel 500 frank maar de ondervinding heeft geleerd dat dit dergelijk bedrag onvoldoende was. Daarom zullen in 1976 de tafels verhuurd worden tegen 1.200 frank teneinde alle onkosten te kunnen dekken.

In afwachting van de samenstelling van het sekretariaat van de Vijfjaarlijkse Internationale Numismatische Dagen kunnen alle belangstellenden thans reeds bij de Syndikale Kamer van Munthandelaars van België, Steenstraat 53, te 1000 Brussel het aantal tafels bespreken dat zij wensen te huren.

Nadere inlichtingen aangaande deze manifestatie zullen in een volgend nummer van het *Tijdschrift* verschijnen.

Loting en numismatiek.

Van de heer J. Herbiet, rue des Coteaux 54, 4000 Liège, ontvingen wij volgende mededeling:

« Op mijn artikel over de loting en numismatiek, kreeg ik, naast de vriendelijke aanmoedigingen van mijn Luikse confraters, volgende reacties:

Vooreerst, en zelfs nog alvorens ik zelf in het bezit was van mijn exemplaar van *Vie Numismatique*, was onze voorzitter, de heer De Baeck, zo vriendelijk mij een kleine medaille in koper en met een doormeter van 30 mm te laten geworden uit zijn bezit. De heer De Baeck drukte zijn spijt uit dat hij het kartonnen kaartje niet meer bezat dat in 1900 aan wijlen zijn vader gegeven was, die een slecht nummer getrokken had.

Deze medaille vertoont op de voorzijde het hoofd van Ceres, met als omschrift RÉPUBLIQUE FRANCAISE. Op de keerzijde: bovenaan twee gekruiste houwitsers, een rechthoek waarin het nummer 67 gestempeld is, links geflankeerd door een militair met het wapen aan de voet, en rechts door een burger die een vaandel draagt en met bovenaan het omschrift: SOUVENIR DU TIRAGE AU SORT.

De heer Burton uit Liège, bezorgde mij een potloodafdruk van twee koperen medailles met een doormeter van 45 mm. De eerste medaille heeft op de voorzijde het hoofd van Ceres, met het omschrift RÉPUBLIQUE FRANCAISE. De keerzijde vertoont hetzelfde beeld als voorgaande medaille doch met het omschrift SOUVENIR DU TIRAGE AU SORT langsheen de medaillierand. De tweede medaille stelt op de voorzijde het hoofd van Marianne voor. Haar keerzijde is identiek aan de voorgaande maar heeft bovenaan de rechthoek ook nog de vermelding CLASSE 1894.

De Heer Burton toonde mij verder ook nog twee medailles in klatergoud met dezelfde afmeting: de ene heeft op de voorzijde het hoofd van Leopold II en als omschrift LEOPOLD II ROI DES BELGES en de andere het borstbeeld van Demblon met als omschrift CELESTIN DEMBLON. De keerzijden van de medailles zijn dezelfde als die van de voorgaande twee medailles en dragen de jaartallen 1894 en 1901 (?).

Tenslotte is de Heer Rocour uit Amay in het bezit van een koperen medaille, 34 mm doormeter, met op de voorzijde het hoofd van Leopold II en zijn omschrift en op de keerzijde een rechthoek, waarboven de tekst SOUVENIR DU TIRAGE AU SORT DE 1879, het geheel binnen een lauwerkrans ».

Belgian Volunteers.

In ons nummer van juli-augustus 1975 publiceerden wij een penning, uit het bezit van de heer Herzsens, over het bezoek van Belgische vrijwilligers aan het Kristallen Paleis. Over welke Belgische vrijwilligers gaat het?

Hierover deelde de heer Etienne Michaux ons volgende gegevens mede :

« ...De vrijwilligers in kwestie waren in feite de leden van de Burgerwacht die in juli 1867 ondermeer uitgenodigd waren te Wimbledon. De Gentse artillerist Gustave Rolin-Jaacquemyns heeft met veel smaak verslag uitgebracht over deze uitstap. In bijlage stuur ik U een fotokopij van het titelblad en van de bladzijden 48-51 van dit werk waarin sprake is over het feest dat op 17 juli in het Kristallen Paleis doorging.

Naar aanleiding van dit bezoek werd een kleine zilveren penning, voorzien van een blauw lint, uitgegeven. Deze penning staat afgebeeld op het hierbijgaand titelblad en Renier Chalon schreef erover in de *Revue Belge de Numismatique* van 1868, blz. 176, plaat IX, 2 ».

Het werk waaruit de heer Michaux ons de uittreksels bezorgde heeft geen auteursnaam. Het is getiteld « Les Belges à Wimbledon, Impressions de voyage d'un artilleur gantois ». Het werd te Gent uitgegeven door de Typographie de J. S. Van Doosselaere, rue Saint Georges 62, en dateert van 1867.

Ziehier hoe de auteur het bezoek aan het Kristallen Paleis beschrijft :

« ... Het programma omvatte een reeks ontspanningsvoorstellingen, concerten, tuinspelen, enzomeer, ter ere van de Belgen. Het voorzag ook in de uitreiking van kleine medailles, tamelijk lelijk, waarop onze vrienden, meer met welwillendheid dan met taaljuistheid, de tekst « Vive la Belge » (sic) hadden laten aanbrengen... ».

Op zijn beurt ondervroeg de Heer Jean Jadot de Heer J. Lorette, adjunct-conservator van het Koninklijk Museum van het Leger en van Krijgsgeschiedenis, die zo vriendelijk was ons een fotokopij ter beschikking te stellen van het artikel van de Heer Jacobs « Il y a un siècle ... Garde Civique belge et Riflemen anglais », verschenen in de *Revue belge d'histoire militaire* van december 1967.

Hierin beschrijft de heer Jacobs de penning als volgt : « Zilveren medaille met donker blauw lint. Op de ene zijde : Welcome to England 1867, met de roos, de distel en het klaverblad, emblemen van de drie koninkrijken ; op de andere zijde, twee gekruiste geweren en het inschrift : 1867. In commemoration of their visit to England. Het geheel is omgeven door samengebonden eike- en lauriertwijgen en getopt door een kroon ».

Het Koninklijk Museum van het Leger en van Krijgsgeschiedenis bezit een exemplaar van deze medaille, alsook van een andere eveneens uitgereikt in Crystal Palace en als volgt beschreven door de heer Jacobs : « verzilverde medaille met blauw-roze-wit lint. Op de ene zijde : Wapens van Engeland met leeuw, eenhoorn en wapenspreuk. Keerzijde : tussen twee rozetten het inschrift : Vive la Belge (sic). L'union fait la force. In het veld : To commemorate the visit of the Belgian Volunteers to the Cristal Palace 1867 ».

Deze kostbare inlichtingen plaatsen ons voor een nieuw raadsel : de twee ontvangen teksten spreken beiden van een medaille met inschrift « Vive la Belge ». Het exemplaar van de heer Herssens vertoont daarentegen het korrekke inschrift « Vive la Belgique ». Men mag veronderstellen dat er ook een verbeterde aanmunting plaats gehad heeft.

Numismatische wenskaarten.

In samenwerking met de Commissie tot beheer van het vermogen van de Koninklijke Bibliotheek Albert I, dienst verkoop van publicaties, geeft de Cercle d'études numismatiques dit jaar een reeks van 12 numismatische nieuwjaarskaarten uit. Deze zwartwitte wenskaarten zijn te koop met een los blad, waarop een passende formule naar keuze in het Nederlands of in het Frans, en met de omslag. Zij kunnen besteld worden tegen 12 frank per stuk, te betalen per overschrijving of storting op :

— P.C.R. 95.72.61 of bankrekening nr. 210-0054.852-02 (Generale Bankmaatschappij) van de Cercle d'études numismatiques, Keizerslaan 4, 1000 Brussel.

— P.C.R. 000-0042130-32 van de Commissie tot beheer van het vermogen van de Koninklijke Bibliotheek Albert I te Brussel.

Gelieve duidelijk te vermelden :

— het kennummer van de kaart

— het gewenst aantal

— de taal voor het inlegblad met de formule.

Een vermindering wordt toegekend voor grote bestellingen : 10% voor een bestelling van ten minste 100 kaarten en 20 % voor een bestelling van ten minste 200 kaarten.

De reeks numismatische wenskaarten bevat volgende afbeeldingen :

Kennummer :

L 31	<i>Gouden stater.</i> Brabant, Henegouwen en Zuid-Oost-Vlaanderen. Nerviërs (1ste eeuw v. Chr.)	12 F
L 32	<i>Aureus.</i> Gallië, Postumus (263-264)	12 F
L 33	<i>Triens.</i> Hœi, Merovingische tijd (6de-8ste eeuw)	12 F
L 34	<i>Penning.</i> Dinant, Karel de Kale (843-877)	12 F
L 35	<i>Penning.</i> Vlaanderen, Filips van den Elzas (1168-1191)	12 F
L 36	<i>Dubbele sterling.</i> Henegouwen, Margaretha van Konstantinopel (1244-1280)	12 F
N 11	<i>Gouden helm.</i> Vlaanderen, Lodewijk van Male (1346-1384)	12 F
N 12	<i>Gouden leeuw.</i> Henegouwen, Filips de Goede (1433-1467)	12 F
N 13	<i>Zilveren karolusgulden.</i> Brabant, Karel V (1506-1555)	12 F
N 14	<i>Gouden soeverein.</i> Brabant, Albrecht en Isabella (1598-1621)	12 F
N 15	<i>Gouden dukaton.</i> Brabant, Karel II (1665-1700)	12 F
N 16	<i>Zilveren leeuw.</i> Verenigde Belgische Staten (1790)	12 F

Vierde Internationale Numismatische Ruilbeurs te Gent.

De afdeling Gent van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde organiseert op zaterdag 24 en zondag 25 april 1976 haar vierde internationale numismatische ruilbeurs. Deze manifestatie gaat door van 9 tot 18 uur in de feestzaal Vooruit, Sint-Pietersnieuwstraat 23 te Gent. Meer dan 200 tafels staan ter beschikking. Het lidmaatschap voor de 2 dagen bedraagt 20 frank voor de niet-leden van het Europees Genootschap. Gratis parking in de onmiddellijke omgeving. Drink- en eetgelegenheid in het restaurant aan voordelige prijs. Buffet in de zaal.

Het bespreken van de tafels kan gedaan worden tot 4 april 1976 door storting van 200 frank per tafel (geldig voor 2 dagen) op bankrekening 290-0245706-26 Generale Bankmaatschappij Gentbrugge-Noord van het Europees Genootschap Afdeling Gent of bij de heer Haeck tijdens de vergaderingen.

Jaarlijkse numismatische dag te Nivelles.

De afdeling Nivelles organiseert op zondag 21 maart 1976, van 10 tot 17 uur, in Café de l'Union, Grand'Place te Nivelles, haar vijfde jaarlijkse numismatische dag. Voor inlichtingen en reservatie kan men zich wenden tot de Heer J. Lauriers, boulevard des Arbalétriers 7, 1400 Nivelles. De prijs voor een voorbehouden tafel bedraagt 100 F, te storten op rekening 271/3/091/709/60 (Société Générale de Banque).

Numismatische dag te Tubize.

Het grote succes van de eerste numismatische ruilbeurs te Tubize ligt nog vers in het geheugen. In de zaal van het gymnasium, boulevard G. Derijck 124, zal op 15 februari 1976 een tweede ruilbeurs gehouden worden.

Belgische noodgeldbriefjes 1914-1918.

De Heer J. Peeters, voorzitter Numismatica Leuven, zoekt Belgische noodgeldbriefjes 1914-1918 voor ruil of aankoop. Belangstellenden kunnen rechtstreeks met hem contact opnemen : Gemeentestraat 170, 3200 Kessel-Lo (tel. 016/253218).

Dokumentatie gevraagd over de koopkracht van het geld.

De heer Herman Gibens uit Hoboken schrijft ons :

« Bij de tentoonstelling ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van het E.G.M.P. was er bij de Munten van Brabant interessante dokumentatie aangaande de effectieve koopkracht van het geld in die tijd, m.a.w. hoeveel de gewone mens verdiende en wat hij ermee kon kopen. Zulke gegevens interesseren mij en graag zou ik de bronnen of bibliografie hierover kennen of ontvangen. Dank bij voorbaat.

Gibens Herman, Meetjeslandstraat 61, 2710 Hoboken. »

Napoleon III, Kaiser der Franzosen.

Op de vraag van de Heer A. Van Lul (zie *Tijdschrift* nr. 10-11, 1975, blz. 175) kunnen wij alvast de gegevens vermelden die in het werk van Mazard (blz. 98, nr. 1748) opgenomen zijn :

« De oorsprong van het stuk (modulus van 2 thalers) is nogal onduidelijk. Omwille van het feit dat het stuk te Mainz geslagen is, werd vooropgesteld dat het zou gaan om een propaganda-munt om de aanspraken van Napoleon III op de Palatinat (?) kracht bij te zetten. Dit blijkt echter weinig waarschijnlijk. Naar het schijnt zou het meer een persoonlijke huldeblijk van de stempelsnijder Korn aan Napoleon III betreffen. De stempel werd later opnieuw gebruikt voor recente aanmuntingen in goud en zilver ».

Tot daar de uitleg van Mazard die weinig positieve gegevens naar voor brengt. Wie van de lezers kan ons wat meer inlichtingen verstrekken over deze munt?

Over een Tsjechoslovaakse medaille (*Tijdschrift* 1975, blz. 63).

De Heer A. Van Lul bezorgde ons het antwoord op de vraag van de Heer F. Leduc :

« Die Irokop is in werkelijkheid PROKOP, beschermheilige van Bohemen, die in 1804 heilig verklaard is. Hij is in 980 geboren te Chotin en overleed in 1053 als abt van het door hem gebouwde

klooster Sávaza. De legende verhaalt dat de duivel de bouw van het klooster had willen beletten. Hij werd door de heilige gevangen genomen en aan de ploeg gebonden waarvan hij de trekos had gedood. (Irokop is een leesfout voor Prokop). »

Veiling Van Alsenoy.

De Heer Willem Van Alsenoy, Kammenstraat 54, 2000 Antwerpen deelt ons mee dat zijn volgende muntenveiling zal plaats vinden op vrijdag 26 maart 1976 in het Eurotel, Copernicuslaan 2 te Antwerpen (achter het Centraal station). Belangstellenden kunnen nog stukken toevoegen tot 15 januari 1976.

Tentoonstelling « Eva op de munt ».

Ter gelegenheid van haar jaarlijkse internationale numismatische ruilbeurs van 11 november, hield de afdeling Numismatica Tienen dit jaar een tentoonstelling gewijd aan de beeldenaars van vrouwen op munten en medailles. Tijdens de tentoonstelling met de passende titel «Eva op de munt», werd eveneens een diareeks vertoond die een overzicht bracht van de markantste vrouwen die door de eeuwen heen op munten afgebeeld werden. Op de antieke munten zag men de Griekse godinnen Athena, Aphrodite en Artemis, de Egyptische koningin Cleopatra terwijl voor de Romeinse numismatiek de portretten van Agrippina de jongere, Julia en Fausta getoond werden. Voor de moderne periode werden de beeldenaars weerhouden van aartshertogin Isabella, Clara Eugenia, van Johanna van Spanje, van Christina van Zweden, van Elisabeth I en Victoria van Engeland, van de Russische keizerinnen Catharina I en Catharina II en van de Oostenrijkse keizerin Maria-Theresia.

Numismatische tentoonstelling te Mons.

Van 23 tot 31 oktober 1975 werd door de afdeling van Mons, in de gebouwen van het Gemeentekrediet, een numismatische tentoonstelling op touw gezet. Het lag geenszins in de bedoeling van de inrichters aan deze manifestatie een prestigieus karakter te geven. Integendeel, het doel van de tentoonstelling was aan te tonen dat het heden ten dage nog steeds mogelijk is om met eerder bescheiden middelen toch nog een degelijke en aanvaardbare verzameling aan te leggen. Het centrale thema bracht immers het bewijs van het samengaan van deze twee aspecten: men trof onder de munten van onze provincies, vanaf Maria-Theresia tot Leopold I, enige exemplaren aan die tot de grootste zeldzaamheid behoren. Naast dit indrukwekkend geheel, werd ook nog het thema uitgewerkt van de munt als getuige van de geschiedenis. Hierbij vermelden wij voornamelijk de zilverstukken van Lodewijk XV, de Poolse hedendaagse munten, de Chinese munten en enkele goudstukken uit de Verenigde Staten. Het thematisch aspect kwam aan bod bij een

mooie verzameling munten en medailles waarop prinsenechtparen afgebeeld zijn, bij muntstukken die de Olympische Spelen herdenken, bij het papiergeld, bij de primitieve munten (schelpen, grote metalen armbanden, enz.). Tenslotte werden ook nog medailles en talrijke eretekens tentoongesteld.

De tentoonstelling ontving iedere dag een vijftigtal bezoekers waaronder talrijke leerlingen uit het hoger middelbaar onderwijs. De grote belangstelling waarin zij zich mocht verheugen beloofde enerzijds de inspanningen van de organisatoren en liet anderzijds toe te hopen op de aanwerving van nieuwe leden voor de inrichtende afdeling.

Tentoonstelling van gedenkpenningen en medailles te Brugge.

Van 28 november 1975 tot 5 januari 1976 organiseert de Heer Jérôme De Jonckheere een tentoonstelling van gedenkpenningen en medailles uit zijn privé-verzameling. Deze tentoonstelling gaat door in de grote zaal van de Galerijen De Jonckheere, Wollestraat - Oude Burg te Brugge en is gratis toegankelijk alle dagen van 9 tot 20 uur. Zij is evenwel gesloten op 1 januari 1976.

Internationale Prijs voor de Medaille 1975.

Deze prijs werd toegekend naar aanleiding van de internationale tentoonstelling (Kongres van de F.I.D.E.M.), gehouden te Krakau (Polen). De Heer Harry Elström werd tot laureaat uitgeroepen voor zijn medaille « James Ensor ».

De Heer Harry Elström is beslist geen onbekende voor de Belgische numismaten. Hij is de ontwerper van het portret van de Koning dat op de stukken van 10 frank voorkomt. Hij is ondermeer ook de auteur van de medailles van de Vijfjaarlijkse Numismatische Prijs die door de Cercle d'études numismatiques uitgereikt werd in 1969 en 1974.

Wereldtentoonstelling van Parijs 1879.

De Heer J. Bernier, rue de Fétille 8, 4000 Liège schrijft ons: « Ik bezit in mijn verzameling meerdere stukken die verband houden met de wereldtentoonstelling van Parijs in 1879. Bij mijn weten zijn twee ervan opgenomen als « essais » door V. G.

Het stuk dat door V. G. onder het nummer 4113 gecatalogeerd staat, wordt aangeduid zijnde in brons. Onderaan het stuk, langsheen de listel, leest men BRONZE en als muntteken ziet men een hoorn van overvloed.

Ik bezit een identiek stuk, evenwel met de vermelding CUIVRE en eveneens de hoorn van overvloed. Hierover ondervroeg ik mijn Luikse vrienden, maar niemand schijnt de vermelding « CUIVRE » te kennen terwijl de vermelding « BRONZE » zeer dikwijls voorkomt daar deze stukken weinig zeldzaam zijn. Wie kan mij helpen? ».

Opzoekingen over de munten van Marseille.

Tot op heden bestaat geen enkel gespecialiseerd werk over de numismatiek van Marseille terwijl men voor andere steden of Griekse koloniën over talrijke degelijke catalogi beschikt.

De Heer Jacques Félisat tracht thans een maximum aan inlichtingen te verzamelen over de stukken die in de Gallische periode te Marseille geslagen zijn. Hij zoekt ondermeer :

- de lijst van de werken die over deze munten handelen,
- alle mogelijke artikelen die daarmee verband houden en in numismatische tijdschriften verschenen zijn,
- alle ontdekkingen van dergelijke stukken, ongeacht in welke tijd deze plaats hadden,
- alle inlichtingen omtrent de openbare of private verzamelingen waarin dergelijke stukken bewaard worden, evenals de geïsoleerde stukken teneinde eventuele onuitgegeven typen op te sporen.

Hij dankt bij voorbaat iedereen die hem een of andere van de gevraagde inlichtingen kan bezorgen. Zijn adres : Lycée Ampère, 31 rue de la Bourse, F 69002, Lyon, France.

Oneerlijke vervangingen.

De Heer G. Bourdon uit Brussel stelde vast dat sommige personen zijn gaan knoeien met de sets « Fleur de coin », 1975, die door de Koninklijke Munt ten behoeve van de verzamelaars uitgegeven zijn. Inderdaad, de stukken uit de sets, die een speciale behandeling ondergingen, worden uit de verpakking gehaald en gewoonweg vervangen door stukken die in de omloop gevonden zijn. Hij stelt dan ook voor dat het doorzichtig omhulsel, waarin deze reeksen aangeboden worden, volledig zou afgesloten worden zoals dit reeds gebeurt bij de reeksen die door andere munthoven te koop gesteld zijn.

INHOUDSTAFEL

BANKBILJETTEN

PITTOORS J., Een vals Belgisch bankbiljetje. blz. 29-30.

BELGISCHE MUNTEN

COLAERT M., Belgische aanmunting in Engeland tijdens de eerste wereldoorlog. blz. 63-64.

Mededeling van de Koninklijke Munt : F.D.C.-België. blz. 31-32.

Reeksen muntstukken « Fleur de coin » 1975. blz. 86-87.

Reeksen « Stempelglans » België 1975. blz. 126.

BIBLIOGRAFIE

COLAERT M., Die Münzen der Schweiz im 18. Jahrhundert [door J.-P. Divo & E. Tobler]. blz. 75-76.

C[OLAERT] M., Les monnaies gauloises de la collection A. Danicourt à Péronne [door S. Scheers]. blz. 103-104.

PITTOORS J., Catalogue des billets de Banque de — Kataloog der bankbiljetten van Congo-Katanga-Rwanda en Burundi [door F. Morin]. blz. 8-9.

P[ITTOORS] J., De Antwerpse noodmunten van 1814. Een nieuw geluid, een belangrijke studie. blz. 24-25.

V[ANDERPIJPEN] W., Klein geld, grof geld. Munten van de Nederlandse steden [door H. Enno van Gelder]. blz. 121.

—, Les monnaies de Brabant, III. 1593-1790 [door J. De Mey & A. Van Keymeulen]. blz. 121-122.

—, Maria-Theresia. Haar munten uit de Oostenrijkse Nederlanden, 1744-1780. Geïllustreerde catalogus met al de gekende variëteiten en waardebepalingen [door A. Van Keymeulen]. blz. 104-105. Boekennieuws. blz. 108-109.

Geïllustreerde catalogus van de Luxemburgse munten (984-1973) [door R. Probst & A. Ungeheuer]. blz. 7-8.

Katalogus der Belgische Munten, uitgave 1975. blz. 25-26.

Luister van de Belgische munten [door J. Philippen]. blz. 25.

Tijdschriftennieuws. blz. 40-42 ; 105-108.

BUITENLANDSE MUNTEN

[DESPRETZ A.], Jules Lagae, een vreemde eend in de bijt. blz. 17-21.

GURNET R., De sultans van Delhi. blz. 1-7 ; 33-41 ; 50-59.

HERBIET J., Loting en numismatiek. blz. 112-120 ; 189.

LESSELIERS E., Problemen rond de Franse goudstukken geslagen sinds 1800. blz. 77-82.

MERCK R. & BURGUN R., Munten die doen glimlachen. blz. 61-62.

Amerikaanse en Canadese aanmuntingen in 1974. blz. 125.

De geldomloop in Zaïre. blz. 111-112.

F.D.C. Sets nieuwe uitgiften. blz. 31 ; 83-86.

Franse stukken van 20 frank 1950. blz. 62-63.

Japanse aanmuntingen in 1974. blz. 125.

Let op de rand van de toekomstige Nederlandse munten. blz. 16.

Munten van Napoleon III met jaartal 1855. blz. 46-47.

Napoleon III, Kaiser der Franzosen. blz. 175 ; 193.

Nieuwe muntuitgiften. blz. 93-101.

Productie van de Munt van Parijs. blz. 48.

Pseudo-munten. blz. 101-103.

5 francs, Hercules, Derde Republiek. blz. 109.

Voor het tweede eeuwfeest van de Amerikaanse onafhankelijkheid. blz. 15.

ERETEKENS

SUETENS I., Een zeer zeldzaam Belgisch ereteken. blz. 185-186

MUNTEN VAN DE NEDERLANDEN

ORBAN R., Munten, weerspiegeling van de geschiedenis : de monetaire wisselvalligheden van de 17de en 18de eeuw. blz. 65-74.
Oorden en dubbele oorden uit de Oostenrijkse Nederlanden. blz. 128.

NOODMUNTEN

Kartonnen noodmunt « Mouvaux ». blz. 47.

PENNINGEN

HERBIET J., Loting en numismatiek. blz. 113-120 ; 189.
PITTOORS J., Plaket « Spel zonder grenzen », was Engelberg de eerste ? blz. 92-93.
Een belangrijke aanwinst van het Penningkabinet. blz. 74.
Internationale prijs voor de medaille 1975. blz. 195.
Nieuwe medailles geslagen door de Munt van Parijs :
Avicenna blz. 9-10
Sint-Alain blz. 10-11
De Balubas blz. 26
Les Baux uit Provence blz. 26-27
Charlie Chaplin blz. 27.
Over een Tsjechoslovaakse medaille. blz. 63 ; 193.
Penningplaat « De triomf van de armoede ». blz. 184-185.
Een raadselachtige penning. blz. 112 ; 189-191.
Reeks officiële medailles van de Unesco. blz. 125.
Voor de honderdjarige herdenking der geboorte van een groot Belgisch schilder. blz. 9.

ROMEINSE MUNTEN

Een interessante verwerving door het Penningkabinet van Brussel. blz. 74-75.

RUILBEURZEN

Ruilbeurzen. blz. 16 ; 32 ; 64 ; 88.

TENTOONSTELLINGEN

LAMBRECHTS-DOUILLEZ J., Tentoonstelling « Klein geld, grof geld ». blz. 13-14.
M[oors] E., Numismatische tentoonstelling te Leuven. blz. 60-61.
V[ANDERPIJPEN] W., Koninklijke Bibliotheek Albert I. Vijf jaar aanwinsten 1969-1973. blz. 123-124.
Medailletentoonstelling in de Nationale Bank van België. blz. 127.
Numismatische tentoonstelling te Mons. blz. 127 ; 194-195.
Tentoonstelling E.G.M.P. blz. 49 ; 76.
Tentoonstelling « Eva op de munt ». blz. 194.
Tentoonstelling te Falaën. blz. 15-16.
Tentoonstelling van gedenkpenningen en medailles te Brugge. blz. 195.

VARIA

BAUDHUIN F., Echte en valse munten. blz. 21-24.
DEWIT P., Proces-verbaal van de algemene vergadering gehouden te Charleroi op 8 juni 1975. blz. 90-91.
V[ANDERPIJPEN] W., XLIIste Congres van de federatie der kringen voor geschiedenis, oudheidkunde en folklore van België. blz. 123.
Algemene vergadering E.G.M.P. blz. 48.
Internationale commissie voor numismatiek. blz. 126.
Munthof. blz. 42-46.
Nieuwe legeringen. blz. 14-15.
Notulen van de algemene vergadering, gehouden te Tienen op 11 november 1974. blz. 11-13.
Numismatische wenskaarten. blz. 191-192.
Oprichting van een Franse federatie van numismatische verenigingen. blz. 122-123.
Vijfjaarlijkse Internationale Numismatische Dagen. blz. 187-188.
Vijfentwintigste verjaardag van het Genootschap :
MERTENS J. & MOORS E., Ons Genootschap in het zilver. blz. 130-137.
Ledenlijst. blz. 138-174.
Statuten van het Genootschap. blz. 180-184.
De 25ste verjaring van het Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde. blz. 91-92.
Viering van het 25-jarig bestaan van het Genootschap. blz. 178-180.
Voorwoord van de voorzitter. blz. 129-130.

VEILINGSCATALOGI

Veilingscatalogi. blz. 27-28 ; 110-111 ; 127-128

REGISTER VAN DE AUTEURSNAMEN

BAUDHUIN F. : *Echte en valse munten*. blz. 21-24.
COLAERT M. : *Belgische aanmunting in Engeland tijdens de eerste wereldoorlog*. blz. 63-64.
DESPRETZ A. : *Jules Lagae, een vreemde eend in de bijt*. blz. 17-21.
GURNET R. : *De sultans van Delhi*. blz. 1-7 ; 33-41 ; 50-59.
HERBIET J. : *Loting en numismatiek*. blz. 113-120 ; 189.
LESSELIERS E. : *Problemen rond de Franse goudstukken geslagen sinds 1800*. blz. 77-82.
MERCX R. & BURGUN R. : *Munten die doen glimlachen*. blz. 61-62.
MERTENS J. & MOORS E. : *Ons Genootschap in het zilver*. blz. 130-137.

- ORBAN R. : *Munten, weerspiegeling van de geschiedenis : de monetaire wisselvalligheden van de 17de en 18de eeuw.* blz. 65-74.
PITTOORS J. : *Een vals Belgisch bankbiljetje.* blz. 29-30.
PITTOORS J. : *Plaket « Spel zonder grenzen », was Engelberg de eerste?* blz. 92-93.
SUETENS I. : *Een zeer zeldzaam Belgisch ereteken.* blz. 185-186.

TE WEERHOUDEN DATA

- 15 februari 1976 : internationale ruilbeurs te Tubize.
21 februari 1976 : veiling De Mey te Brussel.
21 maart 1976 : vijfde jaarlijkse numismatische dag te Nivelles.
26 maart 1976 : veiling Van Alsenoy te Antwerpen.
27-28 maart 1976 : Vijfjaarlijkse Internationale Numismatische Dagen in het Rogier Centrum te Brussel.
24-25 april 1976 : internationale numismatische dagen te Gent.
8 mei 1976 : numismatische dag te Liège.

HERNIEUWING VAN HET LIDGELD

Wij verzoeken nogmaals onze leden hun lidgeld voor het dienstjaar 1976 te willen betalen vóór 31 december 1975.

De bijdrage voor de gewone leden is vastgesteld op 300 F voor degenen die in België of Luxemburg wonen en op 350 F voor de leden die buiten deze landen verblijven. Het lidgeld voor de beschermende leden bedraagt minimum 500 F.

De bedragen kunnen vereffend worden via de afdelingen of door storting op P.C.R. 000-0846038-04 van het E.G.M.P., de Broquevilleaan 53 te 1200 Brussel.